

Література

1. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць і інші небесні тіла: міжнародний документ від 27 січ. 1967 р. № 995_480. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_480#Text.

2. Про космічну діяльність: Закон України від 01 січ. 2022 р. № 502/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Про державну підтримку космічної діяльності: Закон України від 07 лют. 2019 р. № 1559-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-14#Text>.

4. Андрушко І.П., Бєглий О.В., Малишева Н.Р. та ін. Космічне право України: збірник національних і міжнародних правових актів. Київ: Юрінком Інтер, 2001.

5. Окладна М.Г., Корчевська А.Р. Проблема розвитку космічного права в Україні: історія і сучасність. *Право та інноваційне суспільство*: електрон. наук. вид. 2021. № 1 (16). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/Okladnaya-Korchevskaya16.pdf>.

УДК 34:629.78 (043.2)

Калюжна М.О., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Боровець В.А., здобувач фахової передвищої освіти, Рівненський фаховий коледж інформаційних технологій, м. Рівне, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

МІСЯЧНА ТРАСА КОНДРАТЮКА-ШАРГЕЯ

Юрій Кондратюк (Олександр Шаргей) – геніальний український інженер, автор теорії міжпланетних польотів, розробник космічного злітно-посадкового модуля астронавтів, який американські вчені використовували 1969 року під час експедиції на поверхню Місяця [1].

Космічний блокнот винахідника містить його докази та пояснення загальної теорії міжпланетних місій. Молодий вчений, не знаючи теорії космосу, дійшов висновку, що літак має бути реактивним. Кондратюк-Шаргей надав план освоєння міжпланетного простору, розробив концепцію ширяючих багатоступеневих ракет, накреслив конструкцію ракети-носія з аеродинамічним гальмуванням, створив скафандр, який використовується в космонавтиці, пояснив необхідність будівництва

проміжних міжпланетних баз. Ще 1919 року він запропонував найбільш рентабельний план польоту, який дозволив би американським астронавтам досягти Місяця протягом 10 років.

Кондратюк вивчав основні проблеми космонавтики, космічних польотів і конструювання міжпланетних кораблів. У працях «Тим, хто буде читати, щоб будувати 1919 року та «Завоювання міжпланетних просторів» 1929 року вивів основне рівняння польоту ракети, розглянув енергетично найвигідніші траєкторії космічних польотів, виклав теорію багатоступеневих ракет.

Він першим сформулював теорію багатоступеневих ракет, запропонував використовувати для ракетного палива деякі метали і неметали та їхні водневі сполуки. Розглянув проблеми створення проміжних міжпланетних баз, ідею використання гравітаційного поля небесних тіл для вирішення цих проблем. Його ідеї згодом було використано у практичній космонавтиці, зокрема, під час першої в історії висадки американських астронавтів на Місяць 1969 року [2].

Сам Шаргей був твердо переконаний, що більшість його задумів могла бути реалізована уже на початку 1930-х років. Більше того, він тримав свій рукопис у суворій таємниці, оскільки хотів запобігти небажаним наслідкам виходу людини у космос [3].

Спрямованість і практичне значення праць Юрія Кондратюка відмічають сучасні вчені, які безпосередньо займаються космічною технікою та відзначають надзвичайну оригінальність його мислення, нестандартні і дуже продумані в інженерному плані рішення.

Схема, за якою здійснювались американські місячні експедиції, згадується в науковому блокноті Кондратюка, записи якого датовані ще 1917 роком. Польоти за програмою «Аполлон» здійснювались до 1972 року.

Керівники американської програми «Аполлон» погодились щодо варіанту запуску пілотованих польотів, ідею до яких було взято з книги Юрія Кондратюка «Завоювання міжпланетних просторів». Одна з цих невеликих за обсягом книжечок потрапила до бібліотеки конгресу США.

Винахідник запропонував відправити на Місяць екіпаж з трьох осіб: двоє в спеціальному посадочному модулі повинні досягати місячної поверхні (двомісна ракета), а третій орбітальний модуль (база) – залишається в кораблі на навколomisячній орбіті. Така схема помітно знизить енергетичні і фінансові витрати на експедицію. На цю схему, що була розроблена українським генієм ще 1929 року, і взяли курс американські конструктори програми «Аполлон».

Іменем вченого названо астероїд 3084 Кондратюк, а також трасу, по якій перша людина висадилася на Місяць. Американські астронавти назвали один із кратерів на зворотному боці Місяця на честь видатного українця. 2001 року ім'ям Кондратюка названо музей авіації та космонавтики в Полтаві.

Кондратюк-Шаргей був вірним сином України. У всіх п'яти анкетах, заповнених від імені Юрія Кондратюка, він писав про себе: «національність – українець, рідна мова – українська».

Література

1. Даценко А.В., Прищепа Й.В. Юрій Васильович Кондратюк. 1897-1942. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 172 с.
2. Мараєв В. Юрій Кондратюк – геніальний винахідник і теоретик космосу. URL:<https://uain.press/blogs/yurij-kondratyuk-genialnyj-vynahidnyk-i-teoretyk-kosmosu-204222> (дата звернення 25.10.2023).
3. Смирнов В. Піонер теоретичної космонавтики Юрій Кондратюк (Олександр Шаргей). Полтава, 2013. Ч. 1-2. 109 с.

УДК 34:351.814.3 (477) (043.2)

Кравець В.О., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
Бухер М.О., провідний фахівець,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ АВІАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Державна авіаційна служба України – це центральний орган виконавчої влади, створений у грудні 2010 року шляхом реорганізації Міністерства транспорту та зв'язку України. Вона є уповноваженим органом з питань цивільної авіації, реалізує державну політику і стратегію розвитку авіації України, здійснює державне регулювання діяльності в галузі цивільної авіації за напрямками: здійснення комплексних заходів щодо забезпечення безпеки польотів, авіаційної, екологічної, економічної та інформаційної безпеки; створення умов для розвитку авіаційної діяльності, повітряних перевезень та їх обслуговування, виконання авіаційних робіт та польотів авіації загального призначення; організація використання повітряного простору України; представництво України в міжнародних організаціях цивільної авіації та у міжнародних відносинах з питань цивільної авіації.